

Kõigi maade proletarid, ühinege!

Eelasi

EKP Tartu Linnakomitee, EKP Tartu Rajoonikomitee, Tartu Linna Tööräha Saadikute Nõukogu ja Tartu Rajooni Tööräha Saadikute Nõukogu häälekandja

Nr. 244 (7249)

KOLMAPÄEV, 17. OKTOOBER 1973

XXVI aastakäik Hind 2 kop.

ÜLO MALLENE

MAJANDUSTEADLANE

MAJANDUSKOMMENTAAR

de kaupade müük, mis asuvad vitriinides. Tuginegem jällegi uutele eeskirjadele. Kaubanduslikke, mida kasutatakse vitriini kujundamise kompositsiooniliste elementidena või mis kuuluvad kaupluse inventari hulka, ei müüda. Ue- jäänud kaupanduslike kohta see loomulikult ei käi.

Aastaid on kõne all olnud küllaltki levinud moodus: müüa väga nõutavat kaupa koos vähem nõudmist leidnud kaubaga. Mõningatel juhtudel võis seda moor-

ral kauba ümber tüha korvi, mis seisab kogu aeg kassaletil. Kontrollör-kassapidaja kontrollib kauba hinna, registreerib kassaaparaadi ostu maksumuse, ütleb tasuda tuleva rahasumma, paneb tšeki ostjale nähtavalt, kui vaja, tagastab osa raha ostjale ja annab ka tšeki;

— erijuhtudel on kaupluse töötajal lubatud teha topeltkontrolli ostjate lahkumisel: jälgida ostu eest tasumise õig-

dust isegi heaks lugeda. Seda siis, kui mingite tähtpäevade eel koostati kingituspakke ja nii esimeste valik kui ka pakend olid maitsekad. Pealgi elmised eeskirjad seda teguviisi lausa ei keelanud. Ka tööstustevõtteid valmistavate osade tootjate kompleksidena (lips ja rätik, köögikomplekt, servis jne).

Nüüd on aga eeskirjades keelatud ühe kauba müümisel teada- tingimuseks teise kauba ostmist. Selvekaupluse arv kasvab päev-päevalt. Seda müügimeetodit silmas pidades on esitatud rida olulisi sätteid:

— toiduainetekauplustes peab ostja panema valitu üksnes korvi või kärke, mille ta saab selvesaali sissepääsu juures. Ostjale, kes nimetatud nõudeid ei täida, võib kauba müümata jätta;

— selvekaupluse töötajatel ei ole õigust selvesaali sisenemisele, välja arvatud juhul, kui nad on saanud selleks erilise loa kaupluse juhataja käsu peal; samuti kohustada ostjaid oma isiklike asju maha jätta.

Ostjal on õigus müügisala kaasa võtta kandekoti, seljakott, portfell, kohver jms. Mahajätud asjad eest kauplus ei vastuta;

— selvekaupluses tšeki välja ei kirjutata, ostjale antakse arve tasumisele kassatšeki, mis kinnitab kauba ostu antud kaupluses. Ostja peab kassatšeki alal hoidma kauplusest väljumiseni;

— arvelisel on ostja kohustatud ostukorvi koos välja- valitud kaubaga asetama kassaletile, töötaja vajaduse kor-

sust, samuti kontrollida ostja isiklike kotte, portelle jne. Eeltoodud tuleks lisada veel mõned punktid, mis pakuvad huvi ostjale ja on tekitanud vastastiku- kuseid arusaamatusi, teistimõtle- misi, sest nad on seni olnud eba- määrased:

— kauplusest ostetud töös- tuskapp vahetatakse ümber või tagastatakse tema eest makstud raha vastavalt eeskirjale. Seda tehakse kohe ja tekitamatu. Tööstuskauba ümbervahetamisel või tema eest makstud raha tagastamisel ei tohi ostjal nõuda isikut tõendavate dokumentide esi- tamist;

— toidukaupa vahetatakse ümber ainult sel juhul, kui neis on avastatud varjatud defekte või kui nad ei vasta ni- metusele ja sordile, mille järgi neid müüdi;

— ostja väljavalitud töös- tuskapp võib hoida kaupluses enne tema eest tasumist kuni 30 minutit. Üksikjuhtudel võib kaupluse juhik maksma ta kauba seisuga pikendada, aga mitte üle kahe tunni;

— ostja võib ostetud kogu- kad kaubad (mööbel, pianinod, külmütiskapid, pesumasinad, televiisorid, raadio jne.) jätta kaupluses hoidma kuni õppeta- vaks. Need on olulised punktid põhi- eeskirjadest, mis on trükkimisel. Mõne aja pärast jõuavad need kauplustesse, põhjalikuks tun- daõppimiseks kaupandustöötaja- tele ja tutvustamiseks ostjate konverentsidel. Kõige olulisemad punktid eeskirjadest trükitakse eraldi ja need pannakse kauplus- tes välja.

tuttavatega E. Vilde nimelise Tartu rahvateatri, Tehti tutvust uue hooaja repertuaarplaani. Esmakordselt viibis metsamees- tel külas Leonard Merzin. Koh- vik-klubi üks eestvedajaid Uno Silgo tutvustas külast. Vaadati katkendeid filmidest «Kevade», «Risk» ja «Kuningas Lear». Filmi- lõidud olid sissejuhatajateks, järg- nes vestlus filmiautentide elukut- sest. Ka küsimustega ei olnud kit- sind. Lõpuks rääkis L. Merzin oma tegevusest rahvateatris. Ohtu aitasid sisustada pillilood ja ühislaulud.

V. PÄI

Noored liiklusinspektoriid käisid Leningradis

Tartu koolide parimatele noor- tele liiklusinspektoriitele korraldati 3-päevane ekskursioon Leningra- di. Kõik 19 õpilast jäid sellega ra- hule. Sõlmiti sõprussidemed Le- ningradis 316. keskkooliga, käidi ajaloolistes ja kultuuripäikeses ajaloomuuseumis, Iisaku kate-

draalis, Talvepalees jm. Leningra- dist sõideti laevaga Peterhoffi, mis pakkus lastele samuti suure elamuse. Ekskursiooni kulud kan- did Tartu ühiskondlike liiklusins- pektorite nõukogu.

E. KUMMIK

Uuesti ametiühingukomiteed juhtima

Ettevõtete ja asutustes peetakse ametiühingu aruande- ja vali- miskoosolekuid ning -konverent- se. Üks asjalikumaid oli autore- nonditahase konverents. Nii ameti- ühingukomitee esimehel Svetla- na Koobil kui ka delegaatedil oli kõnelda palju head.

Sotsialistlikus võitluses paistab silma Edmund Soomela, ta on pa- rim treial oma käitises ning I ja II kvartali töötlemuste põhjal ka terves autotranspordi ja maanteede ministriumi süsteemis. II kvartali parimaks autoremondi- tööliseks tunnistati Ferdinand Nõmmela.

Heal järjel on loenguline propa- ganda, taidlus ja sport. Esiletõ- mist väärib ansambel «Aurela». Traditsiooniliseks on muutunud tervistav puhkelaagrid. Püha- järvel valmis ajakohane puhke- kodu.

Avameelselt arvestati puudusi, ennekõike töödistsiplinis (aru- andeperioodil arutati 56 töödistsip- liini rikkumise juhtumit). Täius- tamist vajab sotsialistliku võit- luse organisatsioon.

Uut ametiühingukomiteed hak- kab juhtima taas Svetlana Koop.

A. VAIN

Seltsimees Andrei Antonoviš Gretškole

NLKP Keskkomitee, NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi ja NSV Liidu Ministrite Nõukogu tervitavad palavalt Teid, Kommunist-liku Partei ja Nõukogude riigi silmapaistvat tegelast, Teie seitsme- kümnead sünnipäeval.

Kõigest südamest soovime Teile, kallis Andrei Antonoviš, palju ehaastaid, tugevat tervist ja viljakat tegevust meie partei ja nõu- kogude rahva hüvanguks.

NLKP KESKKOMITEE NSV LIIDU ÜLEMNÕUKOGU PRESIDIUM NSV LIIDU MINISTRITE NÕUKOGU

NSV LIIDU ÜLEMNÕUKOGU PRESIDIUMI SEADLUS

Nõukogude Liidu kangelase Nõukogude Liidu marssali A. A. GRETŠKO autastumise kohta Lenini ordeniga ja teise medaliga «Kuldtäht»

Kommunistlikule Partei ja Nõukogude riigile osutatud suurte teenete eest NSV Liidu relvastatud jõudude ehitamisel ja tugevdamisel ning seoses seltsimehe Andrei Antonoviš Gretškole NLKP Keskkomitee Poliitbüroo liiget, NSV Liidu kaitseministri Nõukogude Liidu kangelase Nõukogude Liidu marssali Andrei Antonoviš GRETŠKOT Lenini ordeniga ja teise medaliga «Kuldtäht» ning püstitada pronksbüsti kangelase sünnipaika.

NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi esimees N. PODGORNOI NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär M. GEORGADZE

MOSKVA, Kreml, 16. oktoobril 1973

Taani peaminister Moskvas

Taani peaminister Anker Jørgensen ja tema kaaskonda kuulu- vad isikud, samuti Taani suur- saadik Nõukogude Liidus V. U. Hammershaimb käisid 16. oktoob- ril V. I. Lenini mausoleumis ja

asetasid pärja. Taani valitsuse juht mälestas vaikushetkedega Nõukogude riigi rajajat. Samal päeval pani ta pärja Tundmatu Sõuri hauale. (TASS)

Kolmapäeval, 24. oktoobril kell 16 algab Tartu Riikliku Üli- kooli aulal Tartu Linna Tööräha Saadikute Nõukogu (kolme- teistkümnenda koosseisu)

saadikute päev,

kus räägitakse rahvasaadiku õigustest ja kohustustest. Ettekandja TRÜ õppejõud J. ANANJEVA. Saadikute registreerimine kella 15.30-st.

TÖÖ-VOISTLUS 1973

Et toodang oleks kvaliteetne

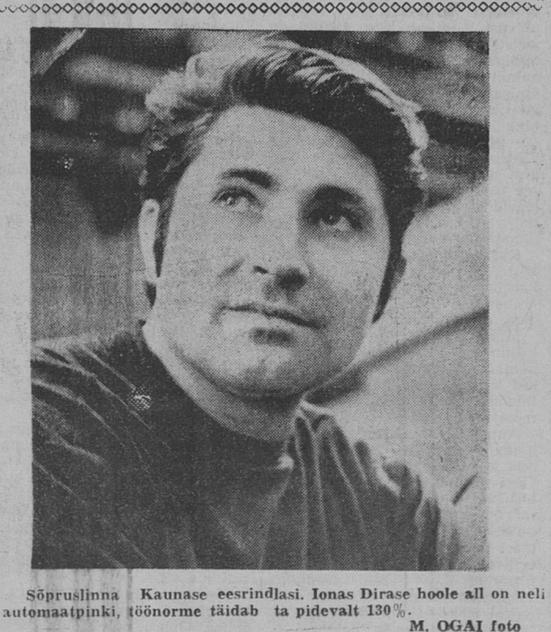
Linna parteikomitee majandus- nõukogu arutas Tartu kergetöös- tustevõtete tööd tarbijate vaja- duste täielikuma rahuldumise sei- sukohalt: toodangu uuendamine, sortimendi laiendamine, kvalite- di tõstmine. Ülevaate andsid ettevõtete juhtivad töötajad ja parteisekretärid.

Naha- ja jalatsikombinaadi di- rektor A. Kivi mäe nentis hea meelega, et käesoleval aastal on reklaamsioon, eriti suuremaid, märksa vähem. Tema arvates on see tingitud toodangu uuendamise- st, tarbijate vajaduste paremast arvestamisest. Vastavalt kvaliteet- di tõstmise plaanile uueb lähe- ma poolteise aasta jooksul kogu toodangu, välja arvatud kirsasaad- pad. Käesoleval aastal on seiset toodet (karusnahk) tunnustatud riikliku kvaliteedimärgiga. 1974. aastal taotletakse kvaliteedimärke meeste ja naiste jooksukingadele. Täiusust töötajate premeerimise kord, mis samuti mõjustab tood- mangu kvaliteeti. Näiteks TKO töötajate premeerimine ei sõltu nüüd enam tsehhi plaanitaimi- sest.

Ka kaupandusvalitsuse töös- tuskappade osakonna juhataja J. Noormäe sõnade järgi pole neli käesoleval aastal olnud pre- tensioon naha- ja jalatsikombi- naadile, kelle toodangu jäädud 4–5 korda väiksemad kui mullu. Küll aga on osa imikjalatseid kombinaadil veel saamata. Tekstiilivabrik «Aareng» di- rektor E. Kiipus toonitas kvaliteeti: vabrik valmistab ainult kõrgema ja esimese kategooria toodangu ning reklaamsioone on olnud tühisel arvul, aastas kõigest 2–3. Suuresti häirib ma- terjalide kehvus. (Isegi import- löng Jaapanist ei vasta alati nõue- tele.) See raskendab ka kvaliteet- dimärgiga toodete valmistamist. Appi peaks astuma Eesti NSV Põllumajanduse Ministeerium.

Ombulsvabrik «Sangar» toot- misosakonna juhataja M. Kald kvaliteedi tõstmise plaanid on läbi arutatud kõigis jaoskondades. 24,6% toodangust kuulub kõrge- masse kategooriasse ja 75,4% esi- melse. Käesoleval aastal oli Tar- tust üleliiduline nõupidamine meestesärkide õmblemise teemal.

Tööstustöötajad! Suurendage tarbekaupade toodangut ja uuendage nende sortimenti, parandage kvaliteeti ja alandage omahinda! (NLKP Keskkomitee hüüdlauseist Suure Sotsialistliku Ok- toobrirevolutsiooni 56. aastapäevaks.)

Sõpruslinna Kaunase eesrindlasi, Ionas Dirase hoole all on neli automaapinki, töönorme täidab ta pidevalt 130%. M. OGAI foto

NÕUKOGUDE KOSMONAUT JAAPANIS

ÜLEMAAILMNE AMETIÜHINGUTE KONGRESS

VARNA, 16. 10. (TASS). Üht- sus ja solidaarsus progressi ja rahu nimel! Selle juhtlause all algas siin VIII ülemaailmne ametiühingute kongress, millest võ- tab osa 600 delegaati kõigist ma- ilmajagudest. Nad esindavad 200 ametiühingorganisatsiooni.

Lühikese kõnega avas kongressi Ülemaailmne Ametiühingute Föderatsiooni esimees E. Pastorino. Bulgaaria KP Keskkomitee, Bulgaaria RV Riiginõukogu ja valitsuse nimel tervitas kongressi BKP Keskkomitee esimehe sek- retär ja BRV Riiginõukogu esi- mees T. Živkov.

Seejärel luges Nõukogude dele- gatsiooni juht NLKP Keskkomitee Poliitbüroo liige, ÜAÜK-i esi- mees A. N. Selepin ette NLKP Keskkomitee peasekretäri L. I. Brežnevi tervitus VIII ülema- ilmse ametiühingute kongressi- le. Kooslijad reageerisid sellele tormiliste kiiduvaldustega.

ÜAF-i peasekretär P. Gensous esines ettekandega «Ülemaailmne Ametiühingute Föderatsiooni ja ametiühingute ülesanded ning vastutus kogu maailma töötajate ühtsuse ja solidaarsuse laiendamisel ja tugevdamisel tulevase progressi, vabaduse ja rahu taga- mise nimel».

Ta nentis Nõukogude Liidu saa- vutusi rahuprogrammi elluviimi- sel ja kõigi sotsialismiaade edu- samme nende rahulikus ülesehit- tustöös, mis kujutavad endast tähtsat toetust rahvuslikule vaba- dusliikumisele ja kapitalistlike maade tööliisklassi võitlusele.

«Ametiühinguliikumisele avane- vad soodsamad perspektiivid», ütles P. Gensous, «kuid ühtaegu kasvavad talle esitatavad nõudmi- sed, sealhulgas töötajate ja ametiühingute solidaarsuse arenda- misel, eriti aga ametiühingute tegevusviiside alal».

Oma toodangut näitasid 62 ette- võtet. «Sangari» sargimudelid väärivad heakskiitu. Pikemalt peatus kõneleja uuel inseneriteh- nilisel personali premeerimis- süsteemil, mis on juba rakenda- tud. Rohkem arvestatakse kvaliteeti. Tavaks on saanud igapäe- lased kvaliteedinõupidamised. Lõpuks rääkis M. Kald raskustest — nõpide ja pakkematerjalidega varustamine ning markeeringute trükkimine.

Nahkjalantieriivabrik «Linda» Tartu tehhi juhataja R. Lääts märkis, et nende 80-liikmelises kollektiivis on 6 töötajat oma toodangu kontrolli õigus. Muret tekitab madalalkvaliteediline naht, seda tuleb täiendavalt töö- deda. Soovida jätvad pakke- materjal ja manused. Kiita ei ole tootmistingimused.

Arutamise käigus selgus, ja seda toonitades oma sõnavõttes ka ettevõtete parteisekretärid P. Reinson, A. Vahonen, K. Hongonen, et toodangu kvaliteedi tõstmiseks on veel pal- ju teha. Võrdmises teoses üldpil- ju lõikuvad sellised teosed, mida ostja ei tunnusta. See käib näi- teks diivanite kohta, mis on kuu- tud tekstiilivabrik «Aareng» tu- lutud toonides mõõbliriididega.

Majandusnõukogu liikmed (V. Türik, M. Loim, I. Laatin, H. Metsa) töid esile mitmeid al- les lahendatud ootavaid probleeme, ettevõtete töö kvaliteedi hin- damise, ettevõtete ja töötajate materiaalse stimuleerimise, too- ja ja tarbija suhete valdkonnast. Arutelu oli sisukas ja kasulik.

I. LAAR

«Spalis» võitis «Sangari» ühe punktiga

Tartu õmblusvabrikul «Sangar» on juba ammuseks võitluspartneeriks Kaunase õmblusvabrik «Spalis». Leedulased on saanud koge- musi üleminekuks uuele planeeri- mise ning materiaalse stimuleeri- mise süsteemile; «Sangar» läks uuele süsteemile üle juba 1969. aastal, «Spalis» 1971. aastal. «San- gar» on leedulastel saanud väike- mehhaniseerimisvahendite näidi- seid.

Kohtutakse vähemalt kord aas- tas ja tehakse ühtlasi võitlusest kokkuvõtteid. Seekordne kokkuvõtte tegemine toimus majanduskonverentsil, kus viibis teadlast. Põhiteemaks oli «Uued suunad majandamises». Osa võtsid ka Läti NSV Omblus- tootmiskondise «Rigas Aaperbs» peaökonomist J. Laters ja öko- noomikalaboratooriumi juhataja E. Vassiljev.

Pikemaid ettekandeid oli nelj. Huviga kuulati majanduskandi- daat J. Vāljatagat, kes rääkis uue majandussüsteemi olemusest ja arengust, Ombulsvabriku «Spalis» direktor A. Vellovičius andis am- mendava ülevaate uue majandus- süsteemi headest ja halbadest kül- gedest oma ettevõttes kogetu põh- jal. «Rigas Aaperbsi» peaökonomi- stil J. Latersil oli ettepanekuid, kuidas ITT ja teenistujate pree- mia seada sõltuvalt töö kvaliteet- dist. Ombulsvabriku «Sangar» peaökonomist V. Kāi käitles probleemi teist tahku, ITT ja tee- nistujate preemia sõltuvust ette- võtte lõpptoodangu kvaliteedist.

Ühepunktilise eduga tuli võit- jaks «Spalis».

V. KÄI

TOKIO, 16. 10. (TASS). Siia saabunud NSV Liidu kosmoselen- dur, kahekordne Nõukogude Liidu kangelane lennuväekindralmajor V. Satalov esines sõnavõttega Jaapani ajakirjanike korraldatud pressikonverentsil. V. Satalov rää- kis Nõukogude Liidus tehtavatest uuringutest kosmoses hõlvamisel, Nõukogude kosmonautide ette- valmistamisest ja kosmoselaeva «Sojuz 12» lennust.

Nõukogude kosmonaudi võitis vastu Jaapani teaduse- ja tehni- kavalitsuse juhataja riigiminister K. Maeda.

V. Satalov on saabunud Jaapa- nisse osa võtma näituse «Kos- mose uurimine NSV Liidus» amel- likust avamisest. Näitus toimub rahvusvahelises kultuurikeskuses Simidzu linnas.

S. ALLENDE SILMA-PAISTVATE TEENETE TUNNUSTUSEKS

SOFIA, 16. 10. (TASS). BKP Keskkomitee esimehe sekretär, Bulgaaria RV Riiginõukogu esi- mees T. Živkov andis hukkunud Tšiili presidendi abikaasale Hortensia Allendele Varnas üle Di- mitrovi preemia, mis oli Salvador Allendele määratud Georgi Di- mitrovi 90. sünniaastapäeva pu- hul. President Salvador Allende autastamise seadluse nenditi tema suurt ühiskondlik-poliitilist tegevust ning aktiivset osavõttu võitlusest rahu, demokraatia ja sotsiaalse progressi eest.

LÄKITUS MAAILMA NAISTELE

BERLIIN, 16. 10. (TASS). Siin avaldati Tšiili presidendi S. Al- lende lese Hortensia Bussi de Al- lende läkitus kogu maailma nais- tele.

«11. septembril alates elab Tšiili läbi verist ja õudset tra- ggöödiat», öeldakse läkituses. «Ei ole enam mingeid isiklike õigu- si ega vabadusi, Kõikjal pannakse toime metsikusi ja on rajatud koonduislaagrid, kus tuhanded tsillilased peetakse, piinatakse ja hukatakse. Kuid me ei ole üksil mehe poolel on paljude maade toetus ja solidaarsus. Kogu ma- ilma vastavõetud üleskutsed Kom- munistliku Partei peasekretäri senaator Luis Corvalani elu päästmiseks.»

Hortensia Bussi de Allende kutsus kogu maailma naisi toeta- ma Tšiili rahvast, kes avaldab vastupanu sõjaväehuntale.

AMEERIKA RELVAHANKED IISRAELILE

WASHINGTON, 16. 10. (TASS). USA riigidepartemangu esindaja teatas siin pressikonverentsil, et Ühendriigid on hakanud taas saata sõjaväerustust Iisraelile.

NEW YORK, 16. 10. (TASS). Associated Pressi korrespondent teatab Lissabonist: USA idarannikult startinud transpordi- ja sõjalennukid maan- dudavad ja tõusevad õhku iga 15 minuti tagant Ameerika lennu- väebaasis Assoori saarestikus. Ohusilda mõõda sõidavad trans- portlennukid ja hävitus-pommi- tusslennukid «Phantom». Kõik len- nukid võtavad kursi itta.

EGIPTUSE SÕJAMINISTRI LÄKITUS

KAIRO, 16. 10. (TASS). Egiptu- se AV sõjaminister Ahmed Is- mail Ali pöördus eile läkitusega Egiptuse relvastatud jõudude poole. Ta teatas, et lahingute kümne päeva jooksul on Iisrael kaotanud lennukid viis korda ja -tanke kolm korda rohkem kui Egiptus.

Sõjaminister kutsus relvastatud jõude sihikindlalt taotlema neile pandud ülesannete täitmist ja deklareeris: «Me oleme kindlalt otsustanud vabastada kogu oma territoorium, nõudku see mis- guseid ohverdada tahes. Me usu- me sügavalt võiduse. Me jatka- me vaenlasele raskete kaotuste tekitamist.»

SÕJAPÄEVADE DAMASKUS

DAMASKUS, 16. 10. TASS-i korrespondent B. Uronov teatab: Süüria pealinn elab pingelisel elu. Rinne on mõnekümne kilo- meetri kaugusel. Aeg-ajalt on Damaskuses kuulda kaugeid suur- tükimürinat. Tänavail liiguvad Süüria väeosad, olles teel eesli- nile, ja sõidavad tankid. Vaenlane tulistab linna ümbr- uskonda kauglaskerahuritest. Iisraeli lennukid pommitavad barbaarselt Damaskuse elamu- kvartaleid. Linna elanikud aga säilitavad rahu. Iisraeli agresso- rite korduvad katsed Süüria pea- linna elanike moraali kõigutada ei ole saavutanud eesmärki. Rõõmuga tervitavad linna elan- nikud valvsalt pealtna taevast kaitsvate raketiväljade igat ta- bambust. Alla on tulistatud juba mitu õhuparaati: paljudes kohta- des linna ümber vedeleb Iisraeli lennukite «Phantom» ja «Sky- hawk» rususid. Linnale laskub 66. Aeglaselt sõidavad pimendatud näsilavil autod, millede larnad on kae- tud sinise värviga. Ristmikel seis- savad tsiviilkaitsespidid, jäljedes rangelt pimendust ja üldist korda. Koos kogu maaga võitleb Da- maskus vaenlase vastu.

Sügiskünn

15. oktoobriks (protentsid plaanist)

SOVHOOSID	
1. Tartu	102
2. Aitskävi	101
3. Sootaqa	99
4. Koosa	97
5. Rõngu	95
6. Laeva	94
7. Villemi	93
8. Olenurme	92
9. Luuja	92
10. Teedla	92
11. Kuuste	91
12. Vasula	89
13. Konquta	88
14. Lenini-nim.	88
15. Vänna	86
16. Nõgiaru	84
17. Vara	84
18. Kambja	83
19. Nõo	81
20. Uula	81
Sovhoosides	90

KOLHOOSID

1. «Rahvaste Sõprus»	106
2. Värtsjärve	99
3. «Avangard»	97
4. Miina Härma nim.	94
5. Kokora	90
6. «Vambola»	90
7. Lenini-nim.	88
8. Kingissepa-nim.	87
9. Valguta	86
10. «Tee Kommunistile»	84
11. Elmalõe	82
12. Puhja	81
13. Tammistu	76
14. «Peipsi Kalur»	75
Kolhoosides	89
Rajoonis	90

Paremad künnimehed

15. oktoobriks

Nimi	Majand	Künnud hektarid
1. T. Evertsoo	Konquta	554
2. V. Pruuel	Olenurme	378
3. E. Toots	Tartu	369
4. I. Ropkin	«Avangard»	302

Nõukogude Liidu ja teiste sotsialismajaade paljude aastate kogemused on kinnitanud V. I. Lenini sõnade õigsust — «proletariaadi diktatuur pole võimalik muudmoodi kui kommunistliku partei kaudu». Ainult kommunistlik partei, kes koosneb töölisklassi ja kogu tööraha eesrindlikest, kõige teadlikumatest esindajatest ning on relvastatud marksism-leninismi teooriaga, suudab õigesti lahendada ühiskonna ümberkujundamise keerukaid probleeme ja suunata kogu rahva jõupingutused ühele eesmärgile, kommunistliku ehitamisele.

Lenin hoidis alati meie partei autoriteeti ja kutsus seda igati tõstma. NSDTP II kongressil kõneldes võrdis ta partei puhtuse kaitsmist, partei liikme nime ja tähtsuse tõstmist kõrgemale, kõrgemale ja kõrgemale. Partei iga liige vastutab partei eest ja partei vastutab iga liikme eest, ütles ta.

Need Lenini põhimõtted on äärmiselt aktuaalsed ka tänapäeval. Partei juhib pidevalt tähelepanu kommunistide osatähtsuse tõstmisele, nende avangardse osa suurendamisele. Praegu toimuva parteidokumendite vahetamise käigus kasvab veeli kommunistide poliitiline ja tootmisaktiivsus, süvenevad need põhimõtted partei elus, mille eest võitlevad bolševikud partei II kongressil 70 aastat tagasi.

Iga kommunisti erilist osatähtsust kommunistliku ehitamise kriipsutatud alla NLKP XXIV kongressi resolutsioonis ja NLKP Keskkomitee 1972. a. maipoleerimise otsuses parteidokumendite vahetamise kohta. Kuigi käesoleval parteidokumendite vahetamisel ei ole midagi ühist varasematel vahetustel toimunud partei puhastustega, on linna partei-organisatsioonid suurendanud nõudlikkust oma liikmete vastu. On igati põhjendatud parteiorganisatsioonide seisukoht, et parteipileti saaksid ikkagi need, kes täielikult väärivad Lenini partei liikme kõrget nime.

Linna enamikus partei-organisatsioonides on viimastel aastatel hoogustunud parteisisene töö. Palju tähelepanu on pööratud kõigi vajalike tingimuste loomisele kommunistide aktiivsuse ja omalgatuse suurendamiseks, sellele, et parteiorganisatsioon töötaks edukalt igas tema tülis. Oluline on fakt, et viimastel aastatel on suuresti kasvanud tsehhiorganisatsioonide ja parteigruppide arv.

Linna parteiorganisatsioonid on rakendatud efektiivselt vahendeid selleks, et kõik kommunistid oleksid aktiivsed oma tööülesannete täitmisel ja ühiskondlik-poliitilises elus, täidaksid püüdlikut partei II kongressil 70 aastat tagasi.

oleksid suutelised seda kõrkevõitvat õpetust edasi andma ning selgitama, annaksid eeskjuju sotsialistliku ühisele reeglite ja kommunistlike kõlblusnormide järgimisel. Valdav enamik kommuniste ongi eeskjuks oma töökollektiivis, paljud võtavad aktiivselt osa linna ühiskondlikust elust.

Paraku ei ole igal kommunistil sobivad parteilised ülesanded, paljudel pole üldse ülesandeid. Umbes 1500 kommunistist, kes on käinud linnakomitees parteidokumente vahetamas, oli 150 pidevate ülesanneteta.

Kuigi enamik partei liikmeid kannab aega kommunisti kõrget nime, paistab silma ideelise ja ennatalsalgavusega sotsialistliku kodumaa teenimisel, on üksikuid, kes ei ole veel raudselt järjekindlad partei põhikirjaliste kohustuste täitmisel. On vaja, et partei-organisatsioonid aitaksid neid kutsuda kindlaid veendumusi, kommunistlike omast printsiipialust. Seda on vaja silmas pidades eriti ideoloogiatöös. Hilisem viigade parandamine ei tee nii lõpustasi tasa üksikute kommunistide vastutustundest mõningate ideoloogiliste küsimuste lahendamisel. Mõned partei-organisatsioonid ei ole aega veel harjunud tõsiselt ja järjekindlalt nõudma kommunistidelt, et nad oleksid poliitilise võitlejad.

PLAANID TÄIS, KUID...

Täitevkomiteed informeeriti heakorratöödest Ülejõe linnas. Eritööde valitsemisele ei saa tänuvõtte etteheiteid riikliku plaani mittemõistmise pärast, küll pole alati kinni peetud täitevkomiteega kokkulepitud tööde lõpetamise tähtaegadest.

Kuid elanikud nurisuvad ikkagi, sest heakorratööd on ehitustöödele pole eraldatud piisavalt raha. Istungil soovitati taotleda täiendavat summasid.

Kõne all seisis ka vastuvõetud elamugruppide heakorratus, mis hakkab käest ära minema. Kommunaalkombinaat ja majavalitused peavad hoidama hakkama.

ISTUNGI REGLEMENT

Täitevkomitee on linnanõukogu täidesaatvate ja korraldav organ,

kes annab vahetult aru teda valitud nõukogule ning Eesti NSV Ministrite Nõukogule. Nüüd kinnitati täitevkomitee istungi relement, mille oli koostanud sekretär M. Keerd. Loodetavasti aitab see istungeid põhjalikumalt ette valmistada ja muudab seega arutelud tulemusrikkamaks. Nii näiteks tuleb 3 päeva enne istungit saata täitevkomitee liikmetele otsuseprojekti arutusele tulevat küsimuste kohta. Kõik otsuseprojektid on vaja esitada täitevkomitee juriskonsuldile viiserühmeks hiljemalt 7 päeva enne istungit. Vastuvõetud otsused tuleb asjaomastele asutustele, ettevõtetele, organisatsioonidele, ametiliskutele ja kodanikele teha teatavaks 7 päeva jooksul.

kes annab vahetult aru teda valitud nõukogule ning Eesti NSV Ministrite Nõukogule. Nüüd kinnitati täitevkomitee istungi relement, mille oli koostanud sekretär M. Keerd. Loodetavasti aitab see istungeid põhjalikumalt ette valmistada ja muudab seega arutelud tulemusrikkamaks. Nii näiteks tuleb 3 päeva enne istungit saata täitevkomitee liikmetele otsuseprojekti arutusele tulevat küsimuste kohta. Kõik otsuseprojektid on vaja esitada täitevkomitee juriskonsuldile viiserühmeks hiljemalt 7 päeva enne istungit. Vastuvõetud otsused tuleb asjaomastele asutustele, ettevõtetele, organisatsioonidele, ametiliskutele ja kodanikele teha teatavaks 7 päeva jooksul.

G. KULDERE

Linna täitevkomitee istungilt

KUI JÕUDU ON VÄHE

Kuidas tänuvõtte on läinud kommunaalrajade kapitaalremont? Informatsiooni andis remondi- ja ehitusvalituse ning elamuehitusvalituse esindajad, järgnes arutelu.

Elamuehitusvalituse kulgeb käesoleva aasta plaanide täitmine rahuldavalt, 9 kuuga täideti aastaplaanist 77%. Kõige suuremad ülesanded lasuvad remondi- ja ehitusvalitusel. Tänuvõtte tuleb tal pingutada, 9 kuuga on aastaplaanist (735000 rbl.) tehtud tööd 533000 rbl. eest.

Remondi planeerimisel on aluseks täitevkomitee ja kommunaal-majanduse ministreeriumi kollee-

giumi ühine otsus, kus seltsivad kirjas käesoleva viisastaku kontrolleritud. 1971. ja 1972. a. peeti nendest kinni, tänuvõtte plaan on direktiivset 150000 rbl. väiksem. Tänuvõtte seegi, et remondi- ja ehitusvalituse osakaal elamuehitusvalituse remondiplaanis on vähenenud (1971. a. 801000 rbl., 1972. a. 772000 rbl., 1973. a. 735000 rbl.). A. Tolpats kurjastas: «Iga aasta IV kvartalis arutame remondi mahajäämist. Mitmed teised ettevõtted ja asutused taotlevad lisaraha, kuid elamuehitusvalitusele on kohalikust eelarvest raha nõutud.»

Kas siis remondi- ja ehitusvalituse ei taha elamu remontida?

Kõik hädad on tingitud põhiliselt selle ettevõtte ebapiisavast tootmisvõimsusest (R. Kams). Tema teenid kasutavad ka koolid, teraviljauhastused jt. Kõiki soovib ei jõuta täita, Remondi- ja ehitusvalitusele puudub nõuetekohane tootmisbaas, selle väljehitamine on alustatud, kuid praeguseks seisma pandud — ministreerium suunas rahad mujale. Võimaluste leidmine tootmisvõimsuste suurendamiseks jääb täitevkomitee üheks oluliseks ülesandeks.

Remondi- ja ehitusvalituse tehti etteheiteid mitte asja pärast: hoonete välimust ei jõuta uuendada, mõnede elamute remont venib.

Neljandat koosseisu järjest

Ulo Toruvere (paremal) jäi pilidale jutuhoos küllalisesse, Valge sösarikite peamehaaniku A. Hannoniga.

Ulo Toruvere lõpetas Tartu raudteehiitekniku 1952. aastal elektrotehnikuna, järgmisel aastal kutsuti ta Nõukogude armeesse. Demineerimisroodus

sest kaasa diisliinertuse, täpse vihm üle katlamaja kondenspaakide ruumi. Väljakutsutus brigaad Ü. Toruvere eesotsas töötas kogu öö. Hommikuks oli kõik jälle korras.

Uhel õhtul juhtus avarii termilise töötlemise jaoskonnas. Avarii ähvardas tehase tootmisplaani täitmise nurja ajada. Kolmkümmend kaks tundi järgest kõrvaldas Ü. Toruvere koos elektrik O. Uusiga kahjustusi. Kogu tehas oli neli tundi.

Ulo Toruvere on tuntud ka väljaspool oma tehasi. Neljandat korda on ta linnanõukogu saadik, täidab alalise tööstuskomisjoni esimehe asetäitja kohustusi. Esimest korda valiti ta 1967. aasta 19. märtsil, oma sünnipäeval. Ta tegutses mandaatkomisjoni liikmena. 1969. aasta valimiste järel anti talle juhtida saadikugrupp nr. 5. Ühtejärke tuli heakorra pärast asju ajada elamuehitusvalituse ja majavalitusega. 1971. aasta tõi vastutustrikkama ülesande, olla linnanõukogu tööstuskomisjoni asesimees. Linna tööstuse areng, võitlus atmosfääri puhtuse eest, rationaliseerimine, tööstustipliini, noortõeliste väljaõpetamine ja rakendamine, sotsialistliku võistluse kvartalikooskuvõtted

Tänuvõtte valiti Ü. Toruvere uuesti tööstuskomisjoni.

Oma valijaid võtab saadik Ü. Toruvere vastu regulaarselt.

«Tihti tulevad valijad minu juurde koju,» räägib Ü. Toruvere, «ja see teeb mulle rõõmu. Kodus

veel olnud,» ütleb Auli Täheve. «Inglise filoloogid eile löödi.»

Auli ja ta kaasorganislane Tiina Toomas rääkisid ülikoolimuljete oma ühiselamus. Keset juttu tuli orienteerimistreeningust väsinuna Helle Aunap, ka eesti filoloog.

Oppheoned, auditooriumid ja loenguplaaniühendid saanud neile juba esimesel nädalal selgeks (ega palju meele pida ole): põhiliselt on loengud peahoones, Vanemuise tänava oppheones ja keeltemajas). Kõige huvitavamad olid Eesti NSV ajaloo (lektor H. Palamets) ja kirjanusteooria loengud (J. Põldmäe), antiikkirjanuduse olivat ka palju põnevad. Kõige raskem: ladina keel. Saksa ja soome keeleaga minevat ladusamat, sest praktiline kasu neid on silmanähtav. Omavahel olid 42 filoloogit juba tuttavad, vähemalt nägupidid; kaks kursuseõhikut peeti. Ühiselamus tuntakse end ka juba kodusel.

Ühegi ringi ega kabinet hinged ei ole tühikud veel hakanud. Ülikooli ajalohes on endast märku andnud klubi puhkpilliorkester, kodundiskubine, orientalistikakabinet, rahvakunstiambel, looduskaitsering, filmiklubi «Amfo», juba mainitud RSR ja TAM. Ringide ja kursuste kuulutus on rippunud peahoone fua-jees.

Auli: «Esialgul on õppimisega nii palju tegemist, et muuks suurt aega ei jäägi. «Vanemuise» etendused tahaks küll-kõik ära näha ja kinos ka käia.»

Tiina: «Kui mõni tund nädalas ringitööks kulutada, vaevalt on õppimisele halvasti mõjub. Seni lihtsalt ei ole suutnud sobivat valida.»

Tõepoolest, raske on valida, kui kuulutus ilmuvad eri ajal ja kohas. Ometi poleks vist keeruline koostada nimekirja kõigist hu-

Ajalehest ja elust

(POSITIIVNE PORTREE ÖPPEAUSTA ALGUEST)

Poolteist kuud on sellest, kui jälle hulk õnnelikke sõitis igast kandist Tartu poole, sõitis piinlapunast palistatud teid pidi unistust püüdma. Igauks töötas: ei mingit minnalaskmist, tulin õppima. Ilus töötus, eriti kui seda järgida suudetaks.

Mõnigi töötaja tõdeb peagi, et huvialaolengud on tunniplaanis õige napid, et üks või teine loeng on kuiv ja õpikusõnaline. Ongi justkui põhjust upsakalt niina tosta: kuulud jutud, pole siin ülikoolis midagi huvitavat, saab siingi pingutamata hakkama. Kui-dagemoodi ehk saabki. Kuid ikka vähemaks jääb neid, kes selle peale loodavad.

Tänane üliõpilane on tõsine ja sõnakas. Ta on tulnud õppima ja ta õpib. Esimesest päevast, aktiivsest peale on ta seotud ülikooliga, selle teadusteadavaga. Raamatukogudes käiakse tihedalt, lugemissaalis istujaidki rohkem, kui õppeaasta alguse ja ilusate sügisilmaide kohta arvata julgeks. Mõttejuhi, et küllap need on eksimõtted, peletab põgus küsimus: mõnigi on tulnud tunnilist loenguvahet kulutama siia, mitte «Sophoklesse» või suurde kohvikusse. Pealegi: pole ju võimalik, et võlglast oleks kolmandik õppe- raamatukogu saaliist. Ohtu tekitab neid olevat rohkemgi, vaatamata ajale oli ka alles kesk-päev, mil näiteks I kursuse eesti filoloogid tunniplaan näeb ette kiirkursi Vanemuise tänava õp-pehooonest kesklinna peahoonesse.

Auli Tähe sellel kursusel ütles hiljem: «Lugejakaardid

veel olnud,» ütleb Auli Täheve. «Inglise filoloogid eile löödi.»

Auli ja ta kaasorganislane Tiina Toomas rääkisid ülikoolimuljete oma ühiselamus. Keset juttu tuli orienteerimistreeningust väsinuna Helle Aunap, ka eesti filoloog.

Oppheoned, auditooriumid ja loenguplaaniühendid saanud neile juba esimesel nädalal selgeks (ega palju meele pida ole): põhiliselt on loengud peahoones, Vanemuise tänava oppheones ja keeltemajas). Kõige huvitavamad olid Eesti NSV ajaloo (lektor H. Palamets) ja kirjanusteooria loengud (J. Põldmäe), antiikkirjanuduse olivat ka palju põnevad. Kõige raskem: ladina keel. Saksa ja soome keeleaga minevat ladusamat, sest praktiline kasu neid on silmanähtav. Omavahel olid 42 filoloogit juba tuttavad, vähemalt nägupidid; kaks kursuseõhikut peeti. Ühiselamus tuntakse end ka juba kodusel.

Ühegi ringi ega kabinet hinged ei ole tühikud veel hakanud. Ülikooli ajalohes on endast märku andnud klubi puhkpilliorkester, kodundiskubine, orientalistikakabinet, rahvakunstiambel, looduskaitsering, filmiklubi «Amfo», juba mainitud RSR ja TAM. Ringide ja kursuste kuulutus on rippunud peahoone fua-jees.

Auli: «Esialgul on õppimisega nii palju tegemist, et muuks suurt aega ei jäägi. «Vanemuise» etendused tahaks küll-kõik ära näha ja kinos ka käia.»

Tiina: «Kui mõni tund nädalas ringitööks kulutada, vaevalt on õppimisele halvasti mõjub. Seni lihtsalt ei ole suutnud sobivat valida.»

Tõepoolest, raske on valida, kui kuulutus ilmuvad eri ajal ja kohas. Ometi poleks vist keeruline koostada nimekirja kõigist hu-

VAMBOLA MAAVARA

DONI AAKES

2. STANIITSAS

Suvisel ajal köidab Doni naikne virvendus rõhkele kui miski muu. Iga liiki laevuüksed sõidavad üles- ning allavoolu, toimetades linlasi plaazidele, lahumaade, papusti- kuga kaetud liitasaartele ja kau- getesse küladesse.

Rostovist umbes 30 kilomeetrit ülespool paikneb vana ja kuulus kasakastaniitsa Starostõrkassik. Juba eemalt hakkavad paistma kirikukülad, Kasakate kunagis- test vahitornidest oli jõeääril kau- gele näha, ja sel ajal, kui laevad aeglaselt lähenevad, võis küllastele vastuvõtu väärkalt ette valmis- tada — veiniaimud välja veeretada või kahuritornid valmis seada.

Nüüdisajal sõidab «Raket» nii kiiresti kohale, et mingit väärkalt vastuvõtu ei jõuta korraldada: asjata küsin kaldakioskest kar- nastusjooki. Pakutakse vaid ver- mutit. Päike paistab ning väikesed puumajad — üksikutele on kaunid rookatused — sudelevad eredates värvides nagu mangusaad. On al- les värvitööm: punane, sinine, kuld-kollane, roheline, lilla ning valge hõiskavad tüel häälel.

Voskressenski peakirikut resta- vureeritakse, torni ümbritsevad tellingud ja ülal käib kopsumine, variseb tellise- ja krohvipuru. Ki- riku ees lebavad alusel XVIII sa- jandi suurükid, millel jäämäär- pärselt kohmakad ja ohutud.

Veel enne, kui kahureid pildista- da jõuab, lippab juurde kaks pois- kiest:

«Meid ka! Meid Slavkaga ka! Onu, palun, tehke meist ka!»

«Või nii. See on siis Slavka. Aga kes sina oled?»

«Igor. Slavka on viie-, mina kuueaastane, me elame siin lähed- nal, onu, tehke meist pilti,» tuleb nagu kuulipildist.

Panen nad kahuritornile istuma. «Slava, pühi nina puhtaks.»

«Onu, kuidas teie nimi on?»

Eesti nimi pole poistele jõuko- hane. «Kutsuge mind onu Vq- vaks.»

«Onu Vona, kas te toote pildid ise ära? Saate, palun, postiga, pange kolm suurt punast marki peale, hästi ilusad. Slavka kirjal- pange samasugused, muidu me hakkame kakkema... Onu, lähme nüüd krikusse, Piletit ei maksa võtta, lähme taquusest, kust töö- mehed käivad, lpsame siis, kui teegi ei näe.»

Kirikuruumi kaunistavad ilusad laemaalid ning pärtu kõrge ikona- stina. Baroksed sambad püha- piltide vahel on nikerdatud pär- napuust ja üle kallutat, nad ku- jutavad õhulist vääntaimede põim- ting. Mõned ikoonid on väga vanad. Kunstnikud on tellitud üles seadnud ja värskendavad maale. Slava paneb jala redelle. «Ei tule!» hüüab ähvardav bassihääle ülevall ning Slava võ- tab käiku jala ära.

Seina ääres seisab kollase at- lassiga kaetud klaaskirst.

«Vaata, onu, kes selles kas- tis on, ... ma üks kardan,» sosis- tab Slava.

«Sul ükski ei lubatagi vaadata,» ütleb Igor.

Kergitame kolmekesi katte üles, õieti kergitavad poisid, ma saan ainult kätt juurde panna. Kirst on tühi. «Aga varem olid siin skeletid seega, Onu, milleks hoitakse kirikus luukereid?»

«Lähme nüüd kellatorni,» paneb Igor ette. Kellatorn asub ki- riku kõrval.

«Te siis lähete ära?» küsib tüdi Ljusja, kergendusnähän hääles.

«Jah, meil hakkas õudne. Luu- kere tõusis kasti istuli, mul hambad veel praegu lõhisenad. Ka onu löi kartma,» põhjendab Igor lahkimist.

Astume kellatorni juurde. «Ro- nime siit üle müüri,» õpetab Sla- vik, «ei ole vaja aidata, ma saan ise.»

«Vaadake, et te alla ei kuku!»

«Me olime juba kukunud.»

põhimõtteid järgides

L. Brežnevi sõnadega: «Kommu- nistid on oma rahva ustavad pojad ja tütreid, tema parimate omaduste elav kehastus, tema eluliste huvide väljendajad. Nad ei nõua endale mitte mingisuguseid privileege, nad peavad oma kõrgeimaks kohuseks olla eeskujuks töös ja võitluses meie ühise suure ürituse eest.»

Praegu toimub partei ridade kasv juurdetulekuga ühiskonna kõrgist klassidest ja kihtidest. Kuid sotsialismiaegne klassipiiride järkjärguline kadumine ei muuda marksistlik-leninliku partei ridade kasvu peamist seaduspärasust — tööklasi juhtiv osa partei sotsiaalses koosseisus säilib. NLKP XXIII ja XXIV kongressi otsustes rõhutatakse partei edasise tegevdamise, tema kvalitatiivse koosseisu parandamise vajadust ning juhitakse tähelepanu sellele, et esmajärjekorras võetaksa parteisse vastu neid töötajaid, kes on tegevad tootmise vastutustrikketes lõikudes.

Tööklasi juhtivat kohta parteis rõhutas korduvalt Lenin, ta tegi seda nii revolutsioonilise võitluse perioodil kui ka pärast töörahva võimuletulekut.

Tabavalt on tööklasi osa määratlenud L. Brežnev: «Nõukogude tööline on pärinud revolutsioonilise proletariaadi parimad omadused. Ta on teadlik võitleja rahva ürituse eest, sügavalt ustav partei ideaalidele, ta loob töös ja igapäevases elus neid traditsioone, mis lähendavad meid kommunismile.»

Kümneks aastaks tagasi arvati mitmetes meie linna kollektiivides, et töölised ei tule edukalt toime ühiskondlikes organisatsioonides. Elu on tõestanud sellise arvamuse paljapidi valeks. Viimastel aastatel on järelekasvanud töölised osatähtsuse ühiskondlikus töös. Käesoleva aasta suvel valitud Tartu linna nõukogu koosseisus üle poole moodustavad töölised. Linna parteikomitee koosseisus on töölisi üle 1/3. Hulgaliselt kuulub töölisi ametiühingu-, komsomoli-, rahvakontrolli-organisatsioonidesse.

Linna kaitstes on viimasel kahel aastal palju tehtud töölise kaasatõmbamiseks ühiskondlik-politilises ellu. See tõrju on tunnustanud parteisse astumisele, mis tähendab nende arvamusel, et nad on valmis võtma vastu neid töötajaid, kes on tegevad tootmise vastutustrikketes lõikudes.

lasi kõigist vastuvõetust kolmandik, siis viimasel kahel aastal moodustavad töölised vastuvõetute hulgas juba rohkem kui 50%.

Seega järgib Tartu linna partei-organisatsioon hoolikalt partei-organisatsioonide osatähtsuse tõstmist NLKP XXIII ja XXIV kongressi otsustel. On arvestatud NLKP XXIV kongressil avaldatud mõtet: «Meie ülesanne on avaldada reguleerivat mõju partei ridade kasvule, täiendada neid töölisklassi, kolhoositalurahva ja harilaskonna kõige väärtisemate esindajate individuaalse parteisse astumiseks väljavalmimise ja ettevalmistamise alusel, taotlema, et NLKP koosseis võimaldaks parteil kõige paremini lähendada tema ees seisvaid ülesandeid.»

NLKP XXIII ja XXIV kongressil kindlaksmääratud suund on otsene tegevusjuhend kõigile algorganisatsioonidele. Peame tagama, et parteisse astuksid erinevate kihtide kõige paremad ja veendunud esindajad, sest partei tegevust ei määra niivõrd liikmete arvukus, kuivõrd nende arusaamine partei ja riigi ees seisvate ülesannetest ning valmisolek võidelda nende realiseerimise eest.

Rõhutada tuleb leppimatut suhtumist vanuulikkude kodanlikku ideoloogiasse.

Linna partei-organisatsioonid peavad endiselt hoolt kandma, et säiliks tööklasi ustav osa parteielus tervikuna, sealhulgas parteisse vastuvõtmisel. Viimaste aastate vastuvõetus moodustavad kommunistlikud noored 60%. See peegeldab hästi vanade ja noorte kommunistide koostööd ning tagab põlvkondade ühise tegevuse, mis on oluline partei tegevdamiseks, tema mõju kasvaks.

Parteiriidade tegevdamisel on tähtis, et partei vabaneks nendest, kes ühel või teisel põhjusel ei vääri kommunisti nime. Viimastel aastatel on tunnustatud suurenenud algorganisatsioonide osa kommunistide kujukandmisel ja kasvatamisel. Neid, kes ei ole arvestanud meedetulest täita korralikult põhirahvust, on karistatud ja ka partei ridadest välja heidetud.

Eespool nimetatud põhimõtteid ja seisukohti aitavad oluliselt tõsta kommunistide osa, nende autoriteeti. See aga on partei osatähtsuse tõusu põhieelduseks.

MARK VILENSKI

Kas teate, et...

Kui nägin, et üks mu poologarates sõpradest oli kriidiga kirjutanud treppikotta «Goga + Veera = armastus», ei viitnud ma palju aega, jooksin koju märja lapi järele ja kustutasin selle rumalalt vormeli. Mis sellele- pärast, et oleksin innukas treppikodade puhtuse eest võitleja. Kirjutasin ja vastasin lihtsalt tegelikusele. Mina juba teadsin, et me pole Veeraga mingid liidetavad ja tulemuseks pole mitte summa, vaid vahe.

Vahe tekkis minu kultuuritsemise tõttu. Mida rohkem ma tähtsustan Veerakese ees oma teravmeel- susega hülata, seda madalamale mu aktsiad langevad. «Oh Goga, Goga, missugune ebakultuurne inimene sa oled,» heitis Veerake ette. «Pead vähem jutustama rumalaid anekdoote ja rohkem lugema häid, tarku raamatuid.»

Mõistsin, et kui ma otsekohe ei suuda tõestada, milline kõrgesti haritud inimene ma olen, ei näe ma seda tüdrukut rohkem kui oma kõrvu. Ta langeb saagiks kultuursetele ja paljulugemisele, ilma et keegi aitähki ütles.

Ligutasin ajusid ja jõudsin otsusele. Miks mitte hakata toimetama meie linna noortele rubriiki: «Kas teate, et...» Seal trükitakse ära igasuguseid huvitavaid fakte märkivate, tarakani- de ja ammu elanud suurmeeste elust. Kas ma tõesti ei oska midagi seesugust välja mõelda. Oh- hoo! Minu fantaasiaga! Kui võim- salt kõlaks: «Rubriiki! Huimata! Georgi Tšornomordiki! Toivat, mida armas Veerake siis minu

kultuuritsemise kohta ütles? Võtsin sülepea pihku. Nagu ma oletasin, kukkuski mu töö välja lihtsamast lihtsamini.

«Kas teate, et...» alustasin ma hoopis, «et täiskasvanud isämblik läbib 60 jooksul tapeediga kaetud pinnal 48 meetrit, olivõruga kaetud pinnal ainult 12 meetrit. See tuleb sellest, et värvipinnal ämblik libiseb.»

Suurepärane. Tundsin end täiesti julgelt. Kes küll, õelge, palun, ronid, sentimeeter hammaste vahel, ja veel õelge, et mõõta täis- kasvanud isämbliku teekonda.

Nüüd on vaja midagi ajaloost. Pole ka keerukas, mõlesin. Võtad vana anekdoodi, võõrad kergeid üle ja kirjutasid, nagu oleks see juhtunud mõne kunagise väejuhi või kirjanikuga. Tõmbasin korra- kaks ninaga ja kirjutasin: «Kas teate, et Makedoonia Aleksander kaotas ühe lahingu ainult oma hajameelsuse tõttu? Otsustaval hetkel asus ta otsima oma prille. Alles pool tundi hil- jem ta avastas, et need olid tal... nina peal. See põlvnõud sai saas- tuslikuks: Makedoonia väesad olid juba purustatud.»

Isegi ei osanud aimata, et mul rubriigi «Kas teate, et...» toime- tamine nii hästi õnnestub. Nüüd tuleb komplektile kolmas nupuke juurde mõelda ning siis võib toi- metusse ära viia.

Mulle tuli meelde, et sellesamas «Kas teate, et...» kirjutatakse sageli Austraalia farmeritest. Mis imed küll nendega ei juhtu: üks taltsutus konna ja see hüppas tal- järel 150 miili, teine õpetas ktip-

konna valssi vilistama. Ilmselt on Austraalia farmerid väga lepit- kud, kui nad ei solgu selle peale, mis neist kirjutatakse rubriigis «Kas teate, et...». Seepärast luu- letasin julgelt järgmise loo: «Kas teate, et üks Austraalia far- mer mõles välja originaalse moo- duse võitluseks tarakanidega. Mitu talle järest üle kindlal kella- laajal valas ta suuremad taraka- nide kogunemiskohad pimaga üle. Kui tarakanid olid regulaarseste piimavannidega juba harjunud, läks farmer õue, piimanõu kdes ja hüüdis kõvasti: «Kiiss, kiiss, kiiss...» Tarakanid ruttasid küt- se peale majast välja ja nupukal farmeril ei jäänud muud, kui üks nende järele kiini tõmmata.»

Viisin nupud toimetusse. Riitehooldaja soovitas mul minna otse teaduse ja kultuuri osakonna juhataja Jakimanski juurde.

Jakimanski oli lähedane tõmp- nina, muidugi prillidega. Mulle ei meeldinud ta kõige aluselt peale. Lugenud läbi mu faktid, kiisis ta: «Te räägite siin isämblikust. Kas teil pole õnnestunud veel kindlaks teha, kui kiiresti ta mõ- da läge jookseb?»

«Ei ole,» tunnistasin ma tagasi- hoitlikult. «Kahju,» ütles Jakimanski, «aga kust te need unikaalsed and- med Makedoonia Aleksandri ja Austraalia tarakanide kohta võt- site?»

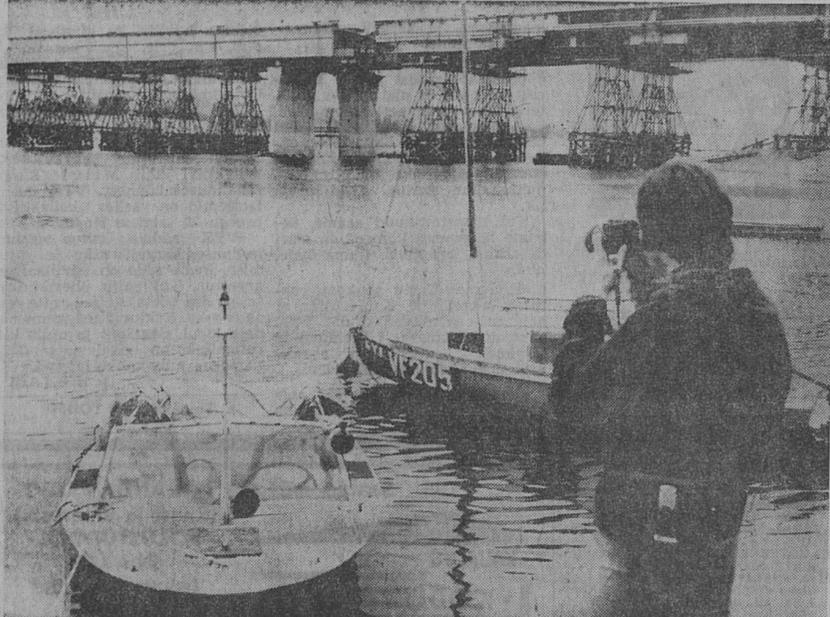
«Mu vend Gomelst rääkis. Ta veetis meie pool nädala...» «Selge,» naeratas Jakimanski. «Kas te ei võiks oma Gomelisi ela- va venna käest täpsemalt järele pärida, kas farmer tõesti meelitas tarakane «kiiss-kiiss»? Võib-olla hüüdis ta neid «tibi-tibi» või «ku- lu-kulu?»»

«Ma täpsustan teid täna,» luba- sin mina. Jakimanski lõpetas naeratamise. «Kas teate, seltsimees...» Grigori Tšornomordiki, et ajaleht vastab kõige avaldatava eest?» «Tean,» vastasin mina. Mul is- kus siidame ät külmaks.

«Kas teate, kuidas toimetatakse nendega, kes faktide pähe soka- tavat toimetusele või «mõeldud jampasid?» Ja Jakim- ki surus kellanuuga.

«Ei tea ega tahagi teada,» ütles- in rutakalt ja põgenesin kabine- tist.

«Kas teate, kellega Veerake abi- elus? Seltsimees Jakimanskiga.»

POOLA RV. Varssavis saab valmis sild üle Visa.

ZAF foto — TASS

Ühest Nõukogude-vastasest väljaastumisest

ROOMA, 15. 10. (TASS). Kommen- terides Sahharovi üleskutsu imperialistlikele riikidele raken- dada «vastuabinõusid Nõukogude Liidu suhtes» seoses sellega, et NSV Liit abistab araabia riike Israeli agressiooni tagasilöömisel, kirjutab ajaleht «Unita»: «Sahha- rov asub alati imperialismi poole- le. Eile toimis ta niivõrd Tšilli mässajate suhtes, täna aga Israeli suhtes, kes anastab võrraid ter- ritooriume, tallates jalge alla ele- mentaarseid õigusi. Seekord on asi veel hullem: see on avalik üles- kute välisriikidele «rakendada abinõusid» tema enda kodumaa vastu, et sundida viimast muutma oma poliitikat. Niisugune hoiak peaks avama silmad neil isikul kapitalistlikes maades, kes pida- sid Sahharovi tõsiseks inimeseks. Nii saab lõpuks teada, kellega sul on tegemist.»

Agnew läks ära

Põlise tava kohaselt pühenda- vad Ameerika ajakirjad «Time» ja «Newsweek» oma kaanepildi nädala keskele sündmusele. Mit- me viimase ajakirjanumbri kaant ehtis USA asepresidendi Spiro Agnew' pilt. Tema isik inspireeris ka ulatuslikke artikleid ja kom- mentaare. Ja aina sagedamini vihjati tema võimalikule ametist lahkumisele. 10. oktoobril esitas S. Agnew president R. Nixonile ja riigisekretär H. Kissingerile lahkumisavalduse.

Milles on siis põhjus? Omal ajal, Baltimore'i ringkonna täidesaat- vate võimuorganite eesotsas seis- tesse ning Marylandi osariigi ku- bernerina hoidis S. Agnew kõr- vade maksimise. Selle

«KOMSOVSKAJA PRAVDA» suüdistusega tuli välja Marylandi prokuratuur. Ka süüdistati teda altkäemaksuvõtmises ja valimis- kampaaniaks — siis, kui ta kan- dideeris asepresidendi kohale — mõeldud summade kuritarvitami- ses.

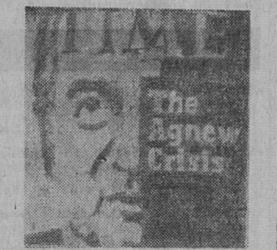
Ajakirjanuduse andmel tunnis- tas üks Spiro Agnew' vanu sõpra, tehnikakonsultant Marylandist, et ta on mitme aasta kestel andnud Agnew'le kokku 25000 dollarit. Teine asepresidendi tuttav väitis, et valimiskampaaniaks eraldatud summad kanti pank A. Agnew' hoiaurvale.

Agnew ise ütles veel septembri lõpus: «Ma ei lahku ametist, isegi

kui mind süüdistama hakatakse.» Ta väitis, et tunnustajad Mary- landist oli hirmutatud, nii et need tema vastu valet tunnistasid.

Siiski lahkus ta ametist — pä- rast seda, kui kohus mõistis talle kolm aastat vabaduskaotust (tingimisi) ja 10 000 dollarit trahvi. Agnew tunnistas end süüdi ühes punktis — tulumaksu tasumisest kõrvalehoidmises.

Praegu on Washington mures asepresidendi koha täitmise- ga. Kõige sagedamini nimetatakse endist Texase osariigi kubeneri, endist rahandusministrit John Connally ja New Yorgi osariigi kubeneri Nelson Rockefellerit. Kandidatuuri peavad Kongressi

mõlemad kojad hääletenamusega heaks kiitma. (Kirjutis ilmus päev enne seda, kui president Nixon teatas oma otsusest nimetada asepresidendi ametikohale Vabariikliku Partei liider Esindajatekojas Gerald Ford. — Toim.)

Lawrence G. Green

11.

Ajast puutumata saared

Kogu selle aja kaevasid töölised mägiuruse kraave, pesid masinas otetatavat teemandiliva ja puurisid kaljut, arvata üht nendest, kus kapten Percivali väitel oli olnud maalihe. Uuriti läbi hulk koopaid, kuid asjatult. Teemandidest pol- nud jälgegi.

Noorel Roderick Gardenil oli ekspeditsioonil liikmetest kõige õnnelikum käsi, näiteks tuli ta alati tagasi hea kala- saagiga. Nõor kinnituseks, ronis ta ringi kaljudel ja korjas linnunumbe. Sel aastal olid pingviinid saarele tulnud hilja, see-est oli nüüd kogu mägiuruse neid täis ja mune sai sadade kaupa. Noormees küttis ka merieleevante. Vahel hulkus ta platool ligi viis tundi, tagasi tulles oli tal saagi- na kaasas palju noori albatrosse, kes kohe katlasse rän- dasid.

Mõõna ajal ümber saare sõites avastasid mehed mitmes kohas laevade rüüsiid. Ametlikult aga on teatatud vaid ühest laevahukusest Goughi saare juures, nimelt 1878. aastal sõelastiga purjelaeva «Philena Winslow» (Portland, Mani osariik, USA) purunemiseest rannakaljudel. Purjeka mees- konna päästis ja tõi Tristanile teine lähikonnas olnud laev. Roderick Garden ja tema kaasas- lused võisid veenduda, et saar on paljude teadmata kadunuks jäänud laevade huk- kumispäik.

«Kui laev kihutab udus täiskäiguga saare läänearnikku kaljudele, ei pääse eluga ükski hing,» seletas Roderick. «Usun, et niisugune saatu- tabas ka purjekat «Koben- havn.»»

Mõõdusid juud. Mehed hakkasid muretsema: mis on «Woodville»-iga juutuud? Silmapilrile ei ilmunud ühtki laeva. Mõnikord nähti küll mingit tulukest, kuid ilmselt

oli see miraaž. Kord läks tristanlaste onn põlema ja suits- sus lämbus üks tüüline. Koguneti poolenisti vett täis haa- aärde, Phenton pidas matusealutuse.

Tubakas sai otsa. Põlised suitsu- mehemed tehnisid saare millise tahes aseaine ottingull läbi. Noor Roderick, kes oli aegsasti paar tubakapakkii ära peitnud, jagas erandjuhtu- mitel välja viimaseid raase.

«Woodville» aga nähtavale ei ilmunud. Sai otsa tee, seejärel kohv. Toidupuu- dusest siiski ei tuntud, töölised oli külluses maisijahu, suhkru- set aeti samagonni.

Ka leiba polnud, õieti polnud seda olnudki. Eelistatud olid laevakuivikud, mille juurde võeti hermeetiliselt sul- etud plekknõudes kaasatoodud head Austraalia võid, Jahu jäigi puutumata, sest polnud kedagi, kes osanuks leiba küpsetada.

Keegi polnud taibanud kaasa võtta ka mõnda laumän- gu, mis oleks aidanud aega surnuks lüüa. Roderick meist- terdas kohapeal kabelaua. Raamatuidki oli vähe.

Veel tükk aega pärast viimaste teemandi leidmise loot- tuste kaotamist songisid töölised maad ja pesid liiva läbi. Vastasel juhul, tegevusetuses, oleksid nad võinud hulluks minna. Nähtavasti igavuse tõttu jättiski teemandiekspedi- tsioon saarele endast need märgid, mis hilisemaid saarel käinuid nii üllatasid. Xiegler leidis kusagil kahe tolli pak- suse kiltkiviplaadi ja kraapis sellesse oma intsiiaalid. Üle- jäänuud toimisid tema eeskujul. Lõpuks kanti tahvel koo- pesse. Hilisemad saare uurijad kopeerisid hoolega kõik plaadile kirjutatud märgid ja peagi pasundasid maailma ajalehed «Goughi saare mõistatuses».

Isegi Roderickil, Robinson Crusoe' taolisel vastupidaval ja entusiastlikul mehel, oli hea meel, kui «Woodville» ome- ti kord horisondile ilmus ja 3. oktoobril mägiuruse lähedal ankrusse hõlps. Ekspeditsioon oli saarel viibinud neli kuud, seega kaks korda kauem kui kavatsetud. Kui kapten Goodwin maale tuli, olid kõik silmapilk tema ümber, teada saamas, milks laev hilines.

«Kohes pärast saareit lahkumist puhkes laeval tulekahju. Pidime otama, kuni laineid tule kustutavad,» seletas kap- ten. «Seejärel, lõuna pool, jäi meie teele ette jäämägi. Ras- vatünnid olid baasis maa külge kiinni külmunud, neid tuli auruga lahti sulatada.»

Phenton aina kordas: «Mis ma ütlesin, kui uksele koputati! «Woodville»-iga pi- di midagi lahti olema!» «Ja kuidas teelt teemandidega lood on?» katkestas teda kapten Goodwin. «Kas näkaks?» Kuulud ei tahtnud ta kuidagi uskuda. Pärast lühikest eneseõigustust andis Phenton kaardi kaptenile tagasi, osu- tades ristile põhjarannikul, kus pidi olema mägiõgi, aga tegelikult ei olnud.

«Olete otsinud vale kohas!» käratas kapten vihase- lt. «Neli kuud, ja kõik asjatult. Huvitav, kes selle eest nüüd vastutab?»

Goodwin ja Phenton läksid laevale ja võrdlesid seal oma kaarte.

«Olen surmkindel, et tookord juhtus mingi saatanlik eksitus,» kõneles Roderick Garden hiljem. «Goodwinil oli ehtne kaart kapten Percivali enda tähistega kohas, kus asus Pagari Ahi. Phentonil oli täpselt samasugune kaart, ainult et rist asus hoopis teises kohas. Pole raske ette ku- jutada, milline steer «Woodville» pardal aseti leidis.

Otsustati mägiurusest lahkuda ja Pagari Ahju juures õnne proovida. Kui ekspeditsioon laevale üle kolis, küsis Goodwin Phentonilt, kas äädkavaat, mis eksikombel koos muu varustusega saarele saadeti, on veel alles. See olevat olnud määratud Uus-Georgiale ja sisaldanud tegelikult brändit, silt olnud vale, et meeskond ei satuks kiusatusse. Võis arvata, et keegi saarlimest ei olnud taibanud vaadi sisu kontrollida. Siiski avastas Goodwin vaadis puuriagu. Ilmselt oli keegi juba laevas vaadi tõelisele sisule jälle saanud ja seda ka salaja pruukinud.

«Woodville» sõitis ümber saare ja jäi ankrusse Pagari Ahju läheduses. Goodwin läks meestega maale. Kaasa vii- vitada ei tohtinud: laev oli auru all ja nii võis siit enne Kaplinna jõudmist otsa saada. Lühivisiit Pagari Ahju juurde ei andnud midagi, kuid kapten Goodwin ei rahu- nenud. Ka kõigile teistele jäi mulje, et teemandotsingud Pagari Ahju juures peaksid olema edukad. Paraku ei jää- nud muud üle kui tagasi sõita.

Vana Garden oli pojal sadamas vastas. Ekspeditsiooni tulemustest ei teadnud ta midagi, sest «Woodville»- raadio tegevusraadius oli kõigest sada miili.

«Sõda on lõppenud, kindral Botha (Lõuna-Aafrika Liidu esimene peaminister) surmud ja nael võid on viis sillingit kallim,» teatas ta saabunuile uudiseid.

Roderick sai kätte oma vaateajapalga, naelsterling iga kuu eest. Isa saatis ta Sotimaale õppima. Goughi saare saladus jäi lahendust ootama.

Otsustati (ikka veel suure saladuskate all), et kapten Goodwin sõidab vaalapiigulaeval «Tools» Goughi saarele tagasi ja otsib teemante senikaua, kuni õnnestub nende olemasolu või puudumist Pagari Ahju piirkonnas tõestada. Goodwin lahkus Kaplinnast 12. jaanuaril 1920 ja viibis Goughi saarel 14 päeva. Lõpuks läks ta selle mehe juurde, kes oli taile saare teemanditest rääkinud.

See oli Robert Franklil Glass, keda ma olen teile juba tutvustanud ja kes mind Tristanil ka ise vastu võttis. Et lugeja Goughi saare teemandite lugu paremini mõistaks, tuleb seiklejaks sündinud Glassi lähemalt tutvustada. See-

ses selle looga ei tohtinud ma Glassist midagi rääkida enne, kui ta 1943. aastal, 70 aasta vanuses, suri.

Glass oli kõrget kasvu soomlane, maailma päris palju näinud mees. Töötanud oli ta mitmetel laevadel, samuti Inglismaal ja Ameerikas, Kitcheneri luuresalkades oli teda mitme medaliga autasustatud. Pärast Buuri sõda tuli ta Tristanile tagasi, et depressioonist vabaneda. Siin soetas ta perekonna, suur hulk lapsi, kuis poega ja kaks tütar, et andnud enam võimalust globaalsetesse afääridesse las- kuda.

Esimestel, kõige raskematel saarel veedetud aastatel elas Glass vaid neli vähestele päevadele, mil ta võis kuuld- vate tuua traditsioonilise hõike: «Laev silmapilki!» Esi- mese maailmasõja ajal Tristanil käinute hulgas oli ka kapten Percivali laev.

Omalt ajalt oli Glass osa võtnud teemandite kaevanda- misest Lõuna-Aafrika jõgedel Kimberley ümbruskonnas. Seal oli ta kaasa toonud teemandiliva proove ja mõned kehvad teemandid. Glass näitas seda kõike kapten Perci- valile ja andis mõista, et Goughi saarel ootavad rikkalikud teemandileiukohad — mägiuruse ja Pagari Ahju juures — ikka veel avastajat. Ilmselt tahtis Glass, et mõni laev tooks Tristanile kaupa, mis oleks talle andnud ka võimaluse vahetada liigsed kariloomad puitmaterjal ja purjeriide vastu.

Percival oli Goughi saarest küll korduvalt mõõda pur- jetanud, mitte kunagi aga maal käinud. Proovid andis ta edasi Gardenile.

Goodwin sõitis Tristanile, et Glassiga rääkida. Too kait- ses tüliselt oma versiooni. Ta sõitis isegi Goodwiniga kaasa ja aitas Pagari Ahju koobast õhku lasta. Kuigi kogu üm- bruse pöörati pahupidi, ei leitud teemandidest ega nendega kaasnevatest mineraalidest jälgegi. Glass aga kinnitas ikka, et kõik proovid on võetud just siit.

Kapten Goodwin pidi seega tühjalt tagasi pöörduma. Ta sõitis Tristanile ja kinkis saarlastele ära tee, jahu ja muud toiduaineid. Lahku «Tools» võttis Kaplinna kaasa ka saarlaste kirjad. Hoiatuseks teistele seiklusteotsijatele: viimastel aastatel Goughi saarel käinud geoloogid on kind- laks teinud, et saarel pole geoloogilisi struktuure, mis kas- või kaudselki tõendaksid teemandite olemasolu.

(Järgneb.)

ellasi

VAMBOLA MAAVARA

DONI AAKES

ALGUS 2. lk.

Nobedasti roniavad poisid keltatomi esimest kolmandikku ümbritsevale kaitsepuudeta rõdule. «Lähme päris tippu, eks? Oi, üks on lukus.» Kõrgel ülal paistavad prožektorid. Poisid vaatavad igatsevalt nende poole.

«Kui saaks prožektorite juurde,» ütleb Igor, «seal näeks kaugelt. Kui sealt saaks kahuritest fašistide pihhta lasta, siis oleks nad kõik igavesti surnud. Sealt

võiks neid nii müpeldada, nagu Voigogradis... trr-trr-trr-trrrr...! Onu, kas sa oled sõjas? ... Miks sa ei olnud? «Ma olin siis alles koolipoiss.» «Oh!» Poisid ohkavad peaaegu ühest suust. «Sa oleksid võinud siiski minna. Vanja oli ju ka koolipoiss, aga ikka võeti.» «Kes see Vanja on?» «See, kellest film on tehtud. Ta oli sõjas luuraja ja siidepidaja, sai selle eest autasu. Sul oleks võinud ka medal olla... küll sind

oleks võetud, miks sa ei proovi-nud!»

Ronime alla.

«Onu, kuhu me nüüd läheme?» Me tahaksime sinuga igal pool koos käia. Kolmekesi on ju palju lõbusam!» hõiskavad poisid.

Ma ei tundnud mingit igavust — ei sel päeval ega varemgi — kuid nüüd oli mulle äkki selge, et kolmekesi on tõesti lõbusam. Et saa võrrelda.

«Lähme,» ütlen, «teie valik. Mõelge kõige huvitavam koht välja.»

Poisid mõtleavad mõne sekundi ja hüüavad: «Lähme praamile!» «Hästi, aga pärastpoole. Käime enne mõne maja juures, mis oled piltidel.»

«Seal pole midagi huvitavat,» protesteerivad poisid ägedalt, «sõidame praamiga üle jõe ja tagasi, eks?»

«Slavka!» hõikab üks meestest

kirjuti tellinguil, «mis sa seal keerutad, kas sul on meelest läinud, mis ma käskisin?»

«Ei... jah, papa, aga sellega on aega,» ütleb Slavik paluvalt, «me näitame omale maju.»

«Sa ei lähe praami juurde,» sõnab mees resoluutselt, «marss koju!»

«Papa!»

«Kõju!»

Igorile meenub ka midagi ja ta paneb tulistajuu liduma.

Nii kaotasingi oma head ekskursioonijuhid. Pole viga, katsun kuidagi ise hakkama saada, lohtun end, kuid Starotšerkassk muutub korraga märksa igavamaks.

Slavka lippab korra tagasi: «Homme olen ma jälle siin. Onu Vova, tule homme, siis läheme kindlusesse, ma tunnen kõiki teid.»

(Järgneb.)

Vihm teeb pahandust

VTK võistlustel VIII keskkoolis. Jooks on joostud, nüüd on kõik õpetaja Maie Kuusiku ümber tulemust teada saamas.

Seadusetundmiseta läbi ei saa

Kodanike õiguskasvatuse on juriidilisel rahvaulikooli täita keskne osa. Näiteks juhtiva kaadri osakonna (kaheaastane kursus) ülesandeks on laiendada ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide juhtivate töötajate õigusalasid teadmisi. Sõltub ju juhtivast kaadrist õiguslike vahendite mõjus kasutamine riikliku ja plaanidistipliini tugevdamisel, seaduslikkuse range järgimine majandustegevuses ning töötajate õiguste ja seaduslike huvide kaitsmisel.

Juhtiva kaadri osakonnas täiendab teadmisi 85 töötajat. Aktiivsemad on kaubandusvalitsuse, tehase «Võit», soojusvõrkude ja kahtlajade direktiooni juhid. Rea ametkondade juhtivad töötajad eesotsas oma tippjuhtidega pole seda õppimisvõimalust kasutanud.

Möödunud õppeaastal oli teemaatika põhirasuk asetatud sotsialistliku töölepinguga seotud küsimustele, tänavu on teemade ring avardunud.

Tsiviilõiguses käsitletakse põhilikumalt majanduslepingute sõlmimise ning täitmise korda, poolete vahel vastutust lepingufingimuste rikkumise eest ja arbitraazipraktikat neis asjades.

Kõige mahukam on administratiivõiguse probleematika, kus kõrvuti vastava seadusandluse sündvatud käsitletuse õpitakse tunda ka antud seadusandluse kohaldamise praktikad Tartus. Nii näiteks kuulatakse linna autoinspektsiooni ülemal Arnold Müürsepa loengut liikluseeskirjadest. Teda täiendab näidetele kohtupraktikast advokaat Ewald Koost.

RAHVAÜLIKOOIS

ÕPETUSSÕNU NOORPAARIDELE

Kõige kompetentsemad näivad inimesed olevat perekonnateadusest: peaaegu igaküsimis valmis teist õpetama, kuidas elada. Ega küll küllale liiga te, sellepärast loeb Tartu linna rahvaulikoolide nõukogu juba teist aastat noorpaaridele õpetussõnu. Möödunud aasta andis julgust: ligi poolaasta paari käis huviga kuulamas, mida juristid, arstid ja teised teadjad räägivad abielusuhetest, kodukandamisest, perekonnaelul korraldamisest. Tänavu on plaanid laenu. Noorpaaride rahvaulikooli I kursusele oodatakse kõiki 1973. aastal abellunud, aga ka neid 1972. aasta noorpaare, kes möödunud aastal ei sattunud kutsutute hulka.

Sotsioloogilist vaatepunktist analüüsib perekonda TRÜ vanemõpetaja filosoofiakandidaat Ü. Vooglaid, nõukogude seadusandlusest abielu ja perekonna küsimustes vestleb dots. E. Salumaa, dotsent H. Kurm on lubanud rääkida tulla perekonna mikroklimatest. Väga elavat vastukaja leidsid möödunud aastal (loodame, et ka tänavu) H. Kadastiku loengud perekonna psühholoogiast. TRÜ kodunduskabineti juhataja A. Taba jagab ka tänavu näpunäiteid perekonna kõigipoolse korraldamiseks.

Mullu pakkusid rahvaulikooli kuulajad välja rea teemasid, mida nad sooviksid veel kuulata. Neile ja noortele paaridele, kes abielus alla vie äästa, korraldamegi tänavu II kursuse loengutesarja.

TEADAANDED

Linnamuseumi kodu-uurimisringi ettekandekokkolek on neljapäeval, 18. okt. kl. 17.30 muuseumis, Oru 2. Prof. H. Haberman: «Illegaalsete marksidele rindide tegevusest 30-ndatel aastatel Tartus». Osavõtt vaba.

FOTOKLUBIS

Neljap., 18. okt. kl. 19 toimub kultuurihoones väikeses saalis konkurs «Kuu parim foto».

Tartu Linna Maha- ja Suuhaiakute Dispanser teatab kõikidele ravija profülaktikaasutustele, et meie raviasutuse laboratooriumid asuvad statsionaarse osakonna ruumides, A. Lätte tn. 21/23.

SPORDISÕBRALE

Kõiki Tartu orienteerumiseljaku kuulajaid on individuaalomani ke kui ka asutuste tasuta.

Ülevaatus on tasuta, esitamisele kuuluvad nii individuaalomani kui ka asutuste tasuta.

«EDASI» toimetuse 202 400 Tartu N. Pirogovi 1. Post-kast 63. Telefonid: kirjastus ja kuulutused (kl. 9.30-14) 33-54 vastutav sekretär ja sekretariaat 33-53 kirjandusosakond 30-75 (rajoonitelefoni 11-213) uudiste ja spordiosakond 20-70 (rajoonitelefoni 11-413) partei elu ja propagandaosakond 33-48, kultuuriosakond 29-23 koolide osakond 35-34 (rajoonitelefoni 11-443) tööstusosakond 33-52 põllumajandusosakond 39-01 (rajoonitelefoni 11-214) toimetaja asetäitjad 38-75 (ilmsel 6 korda nädalas, Tellimishind 50 kopikat kuus. Tiraaz 92 517. Väljaandja kirjastuse «Perioodika» Tartu osakond. Tartus N. Pirogovi 1.

«Edasi» («Вперед»), r. Tartu, Эстонской ССР Орган парткома города и районного комитета Коммунистической Партии Эстонии в Tartuskoj goskodsogo и районного советов депутатов трудящихся.

«Вперед» Hans Heldemanni nim. trüükikoda Tellimine nr. 5555
Индекс 69841 Tartus Olikooli 17/19 MB 07251

«Lyra» tuleb külla

Kingisepa Rajooni Kultuurimaja segakoor «Lyra» (endine «Saare») sai tänavu 85-aastaseks. Kooris on 66 lauljat mitmesugustel elualadel. Viimastel aastatel on koori tegevus noore energilise dirigendi Ludmilla Tooni juhtimisel rõõmutunnet elavnenud. Möödunud hooajal anti 13 kontserti, kavas oli 50 laulu.

20. oktoobril TRÜ aulas kell 19.30 algaval kontserdil laulab «Lyra» R. Pätsi, K. A. Hermann, M. Saare, M. Lüdi, K. Türrpu, M. Härma, R. Tobiasi, T. Vetti-ku ja J. Aaviku laule ning O. di Lasso ja W. A. Mozarti loomingut. Klaveril saadab kontsertmeister Helena Kadarik.

H. ÖNNIS

Teid ootab einelaud

Leningradi mnt. 25 TRÜ ühiselamu sööklas, AVATUD 7-13-ni IGAL TÖÖPÄEVAL. SAADAVAL KULINAARIATOOTED (KA ETE-TELLIMISEL), PAGARITOOTED JA KUUM KOHV.

Külastage!

TEATER KONSERT

«VANEMUINE» SUURES MAJAS, Kolmap., 17. X kl. 19 «Trenbita» nädal, 18. X kl. 19 «Jevgeni Oregin» laup., 20. X kl. 21 sügisball; pühap., 21. X kl. 12 «Sooleivapidu» kl. 19 «BCD» esmasp., 22. X kl. 19 «Külavahelaud»

*** pääsmeid piisavalt, välja müüdnud.

FILHARMOONIA «VANEMUSE» KONSERTSÄALIS 26. oktoobril kell 19.30

SÜMFOONIAKONSERT Abonement nr. 17

Esineb Eesti Televisiooni ja Raadio sümfooniaorkester. Dirigent Neeme Järvi. Solistid I. Komarov, T. Kuusik, O. Kagan, G. Kremer. Kavas J. Kõha — Pidulik poeem L. van Beethoven — Klaverikontsert nr. 4 F. Schubert — Sümfoonia nr. 9 C-duur.

Abonemendid müügil 11-14 ja 17-19.30 kontserdisaali kassas.

KINO

«EKRAAN» — «Naljakas tüdruk» (USA muusikaline laiskraaniline värvifilm, 2 osa; Barbra Streisand ja Omar Sharif) 10, 12.45, 15.30, 18.15, 21.

«SALUUT» — «Seadus on seadus» (Prantsuse — Itaalia naljafilm) 10, 11.50, 16.30, 18.20, 20.10, 22.

«Gondovana metsik elu» ja «Seadus on seadus» 13.40.

«KOMSOMOL» — «Armastuse film» (EAV, alla 16 a. keelatud, lisa «Abielusid eit ja taas») 12.30, 14.15, 16, 17.45, 22. «Päikeselise Mexicos» (värviline laiskraanifilm ja «Armastuse hind» 19.30.

VILJANDI DRAAMA-TEATRI «UGALA» külalisedendused

TARTU NOORTEMAJAS «SÕPRUS» 24. okt. kell 19

Ardi Liives «TORMIHOIATUS»

Kollektiivtellijumuste telefon 37-36. Pääsmed müügil noortemajas «Sõprus» kell 11-13 ja 17-19.

Ainult 19. oktoobrini

SAAB MAHLA PRESSIDA MAHLATÖÖKOJAS, Jaama 10.

MAHLA PALUME VÄLJA VIIA TÄHTAJAL.

Teeninduskombinaat «Täht»

VILHELMINE JAAGO

Avaldame kaastunnet perekond Lillole ja Rajalole poja ja venna RUDOLF LILLO 15. X 1973

Avaldame kaastunnet Karl Jaagole ema surma puhul.

Töökaaslasel maaparandusvalitsuses Kuu 27 elanikud Muldasängitamine 20. skp. kl. 14 Raadi surnukambri st samale kalmistule.

Avaldame siirast kaastunnet Linda ja Hugo Leichterile ema ja ämma

VILHELMINE JAAGO RUDOLF LILLO kaotuse puhul. Tartu näidissõhvoo

Sootaga soovhoos

Avaldame sügavat kaastunnet Mairele isa

AUGUST JAKOBSON RUDOLF LILLO surma puhul. 15. X 1973

Kaupluse «Mäng ja Kool» töötajad

Südamlik kaastunne Laine Avile lastega ning Helgi Saarele abikaasa, isa ja õemehe

KALJU AVI PAUL LAASMA traagilise surma puhul. surma puhul.

Kaastöötajad maailmide bussijaamast

Avaldame kaastunnet Milvi Laasmale isa

Avaldame kaastunnet Valke Koortile

Avaldame kaastunnet Vaik Koorile

Avaldame kaastunnet 28. lastesõim

Kuidas edeneb VTK nädal? Selle küsimusega pöördusime kõigepealt VIII keskkooli direktori H. Tamperre poole.

«Täname vihm teeb pahandust. Plaanid tahame siiski kõik elu viia. Laupäeval oli ülekoolline matkapäev, osavõtjaid sai üle 1000, seega oli peaaegu terve kool väljas. Pedagoogilise kooli tiirus käime laskmas. Kavas on veel murd-

maajooksu- ja kergejõustikunorme täitmine.

VTK norme täidetakse pidevalt õppeaasta algusest peale. Seepärast on halb, et nädala kokkuvõtetes lähevad arvesse ainult need, kes kompleksi lõpetanud. Meil täitis suurem osa õpilastest normid juba enne VTK nädala algust. Ergutamiseks oli niisugune üheline üritus siiski tarvilik.

Kui basseinitunnid saame, tahame kõigepealt kontrollida nende oskusi, kes suvel ujuma õppinud.

«Dinamo» Tartu nõukogu vastutav sekretär F. Kull ütles, et hoolega kasutavad ujulat VTK normide täitmiseks I keskkool ja XI kool. Asutuste-käitiste rahvast aga näeb basseini vähe.

«Muidu nurisetakse, et pole baase. Nüüd on ujumisvõimalus

olemas, huvilisi ka kindlasti leidub, aga pole, kes korraldaks. Neli laupäeva oli kõigil võimalus tulla meile ujumisnorme täitma. Ootasime, aga asjatult.

Kes soovivad ujulat, leppigu meiega eelnevalt telefoni teel kokku, 665-63.

Riigiteenistujate kehakultuurikollektiivi juhib Milvi Kaiv rahandusosakonnast. VTK märgi taotlejad on selles kollektiivis praegu 30 inimese ringis.

«VTK nädala kavva võtsime laskmise, kergejõustiku ja ujumise. Peale selle on tsiviilkaitsearvestus. Kui palju ühestki üritusest osa võetakse, seda ette öelda ei oska. Kokkuvõttes teeme nädala lõpul, Saadioni ja ujula kasutamiseks on «Kalevi» ja «Dünamoga» juba kokku lepitud.

I. KOSTABI

Toimetaja E. TOOMS

SAABUS MÜÜGILE PÕRANDAVÄRVI (Riiast ja «Florast») POLÜSTÜROOL-PLAATE (ruutmeetri hind rbl. 2.70)

KAUPLUS KODUTARVE

külmufuskappe «KRISTALL 1M», «SARATOV 2M», «VIZMA», «LIGA» ja «SNAIGE 1M»

TÖÖ

Teeninduskombinaat «Kalev» vajab kiiresti vaneminseneri seadmete alal, ehitusinseneri, raamatupidajaid, torulukkseppa, autolukkseppa-elektrikut, traktoristi-puudesaagijaid, juuksurit, potseppid, telgedel kudujaid, jalatsipäälsete valmistajaid, rätsepaid, õmblejaid; Peedu ja Luba osakondadesse tiserit, viilakraasijaid, lõngakeraajaid ja -korrutajaid (korterivõimalus). Elva osakonda meesrätsepaid ja autojuhti. Teadeld saab Tartus Riia 175 kaadri-osakonnast, tel. 22-23, raj. 11/255.

Tartu Valv- ja Mehaanikakatses-haas vajab: peakonstruktorit, peatehnoloogiat asetäitjat, v. meistrit instrumentaaljaoskonda, inseneri töötasude alal, tehnoloogilisi materjale de normeerimise alal, insenerikonstruktorit, remondilukseppi (uus preemiasüsteem) ja lihttöölisi. Teguri 32, tel. 774-75.

Tartu Linnamuseum vajab muuseumiteenijat (meest), pensionäriil säilib täispension. Tööpäevadel Oru 2.

OST-MÜÜK

Ostan vähesõitnud «Zaporozets 965» või «Zaporozets 965 A». Kirj. Anne 51-56. T. Vägi

Ostan plekkgaraazi, aluseta. Tartu sidesõlm, nõudmiseni. V. Mandel

Müüa korras sõiduauto «Volga» (M-21). Tallinn, Ilo 8. J. Jaanson

Müüa heas korras «Moskvits 403» Lux. Sõitnud 68 000 km. Narva, Gerassimovi 14-64, tel. 2-27-69 (parast kl. 18). P. S. Kronov

Müüa «Moskvits 408». Näha saab tööpäeviti pärast 17.30. Puhkepäeval päev läbi N. Burdenko 7-12. H. Kiisler

Müüa «Moskvits 408» (sõitnud 89 000 km). Kingisepa 69-2. M. Kääril

Müüa remonti vajav «Moskvits 400». Näha Kalevi 85-1 pärast kl. 17 tööpäeviti, laupäeval, rühapäeval kogu päev. A. Kalmel

Müüa sõiduauto «Zaporozets» (066, 1971. a. väljalase, 40 h). Näha iga päev Saare tee 6-76. L. Erkkmaa

Müüa GAZ M-21 kere, mootor ja silfid. Pärnu, Suur-Sepa 6-5. S. Sikas

Müüa sõiduauto BMW-340 koos tagavaraosadega. Viljandi rai. «Vambola» kolh. I. Tafenu

Avaldame kaastunnet Jaak Pääsukele ema

HELE PÄXSUKESE HEINO-JOHANNES MUTTIKU 21. VI 1931 15. X 1973

traagilise surma puhul.

Nõo Keskkooli IX-b kl. ja klassijuhataja, endised klassikaaslasel

ootamatu surma puhul. Kaubandusvalitsuse kaubabaasi töötajad

Avaldame südamlikku kaastunnet Silvi Muttikule ja lastele abikaasa ja isa

Avaldame südamlikku kaastunnet Tiit Saksonile vanaema

AMALIE SAKSONI HEINO MUTTIKU ootamatu surma puhul.

Kaastöötajad Maarjamõisa neuroloogiaosakonnast

Avaldame südamest kaastunnet Virve Laasile ema

ALEKSANDRA EHRLICHI HEINO MUTTIKU surma puhul.

Töökaaslasel teeninduskombinaadi «Täht» köitkojast

Südamlik kaastunne õpetaja Endla Klausile õde

MAGDA ROOSMA HEINO MUTTIK 21. VI 1931 15. X 1973

Leiname ja tunneme kaasa ootamatu surma puhul.

Elva õhtukeskkool Matmine 17. skp. kl. 14 Tallinna Metsakalmistule.

Koolivennad-ekletrikud end Tartu Tööstuskool nr. 12 E-1 grupist